

Til Folketingets Socialudvalg

RÅDET FOR
SOCIALT
UDSATTE

Maj 2015

Kære medlemmer af Folketingets Socialudvalg

Rådet for Socialt Udsatte fremsender hermed årsrapport 2015. Rapporten udkommer lidt tidligere på året i år. Maj vil fremover være rapportens faste tidspunkt for publicering. Rapporten indeholder 19 forslag til forbedringer af indsatsen for socialt udsatte og en opsamling på Rådets arbejde fra august 2014 til nu.

Rapporten bliver indledt med en **generel status over situationen for socialt udsatte voksne**, som findes i kapitel 1. Her er blandt andet samlet statistik og andet talmateriale, hvor det har været tilgængeligt indtil deadline i april. Kapitlet samler på den måde aktuel viden om socialt udsattes situation i dag.

Derudover indeholder rapporten kapitler om de temaer, Rådet i særlig grad har beskæftiget sig med i det forgangne år. De fleste af kapitlerne indeholder konkrete forslag til, hvordan indsatsen kan blive bedre. Bagerst i rapporten findes en samlet oversigt over rapportens 19 forslag.

Gæld blandt socialt udsatte er et samfundsmæssigt problem på lige fod med for eksempel misbrug af alkohol eller stoffer. Alligevel er gældsproblemer ikke på samme måde politisk anerkendt som et problem for samfundet. Rådet for Socialt Udsatte fik i 2014 udarbejdet en rapport, som giver et juridisk overblik over gældsudfordringer for socialt udsatte og mulighederne for gældsrådgivning, gældssanering mv. Rapporten peger på store udfordringer for samfundet og for den enkelte gældsramte udsatte borger. Alt det og mere til, kan man læse om i kapitel 2.

Der har længe været for lidt viden om **hjemløseboformerne** set ud fra et brugerperspektiv. Derfor bad Rådet for Socialt Udsatte SFI om at lave en brugerundersøgelse på udvalgte hjemløseboformer landet over. Undersøgelsen blev offentliggjort i februar 2015. Undersøgelsen understreger, hvor vigtigt det er at sikre en høj grad af kvalitet i indholdet og rammerne omkring opholdet på en hjemløseboform. Særligt de unge brugere savner dog indhold i hverdagen. Læs mere om undersøgelsens resultater og hjemløshed i kapitel 3.

Rådet fik i efteråret 2014 Center for Rusmiddelforskning og KABS-viden til at gennemføre en undersøgelse af **brugeroplevelser af kvaliteten i substitutionsbehandlingen** på udvalgte behandlingsinstitutioner. Et centralt budskab i undersøgelsen er, at selvom borgerne efterlyser mere behandling og kontakt, så fravælger mange også de muligheder, der er, fordi det er

forbundet med forskellige ulemper eller ubehag. Læs mere om substitutionsbehandlingen i kapitel 4.

Rådet har over længere tid set kritisk på stigningen i antallet af **foranstaltningsdomme til mennesker med sindslidelser**. Rådet og Institut for Menneskerettigheder (IMR) har rettet en fælles henvendelse med opfordringer til den faglige ekspertgruppe om retspsykiatrien. Ekspertgruppen anbefales at undersøge nærmere, hvad der ligger bag stigningen i antallet af foranstaltningsdomme, og gå i dybden med at undersøge muligheder for at sikre proportionalitet i domme, retssikkerhed under foranstaltning og ligebehandling i forhold til etnicitet. Læs mere om dette i kapitel 5.

Center for Ungdomsforskning har på foranledning af Rådet gennemført en undersøgelse af de **udsatte unges** ungdomsliv og de særlige problemstillinger, der knytter sig til udsathed i ungdomsårene. Som følge af reformen foreslår Rådet blandt andet, at regeringen nedsætter en kommission om samfundets indsatser for socialt udsatte unge. Kommissionen skal se på hvordan det kan sikres, at der også i praksis laves en helhedsorienteret indsats, når alle er enige om, at det er det, der skal til, men så få lykkes med det. I kapitel 6 kan man læse mere om udsatte unge.

Rådet for Socialt Udsatte har bedt KORA tilvejebringe et overblik over eksisterende viden om **samfundsøkonomiske undersøgelser** på området for socialt udsatte voksne. KORA's litteratursøgning resulterede i en bruttoliste på næsten 600 studier - og herudfra valgte KORA 17 studier, som er gennemgået i rapporten. Læs i kapitel 7 om de positive samfundsøkonomiske ved at investere i socialt udsatte.

Jeg ønsker god læselyst og håber, at årsrapporten vil bidrage konstruktivt til, at socialt udsatte får en plads på den politiske dagsorden – til gavn for bedre vilkår for samfundets udsatte.

Med venlig hilsen

Jann Sjørnsen

ÅRSRAPPORT

2015

RÅDET FOR
SOCIALT
LID SATTE

Indhold

Forord.....	8
1. Socialt udsattes situation	11
2. En møllesten om halsen – socialt udsatte og gæld	24
3. Livet på hjemløseboformer	28
4. Brugernes oplevelse af substitutionsbehandlingen	34
5. Ligebehandling i retspsykiatrien.....	42
6. Unge på kanten	48
7. En investering som betaler sig	54
8. Oversigt over forslag.....	56
9. Rådets udadrettede aktiviteter siden juni 2014.....	60
10. English summary.....	68
11. Kommissorium for Rådet for Socialt Udsatte	78

Kolofon

Oplag: 1.500

Fotograf:

Peter Elmholt (www.elmholt.dk)

Fotografer på side 21 + 58 + 59:

Nikolaj Beuschel, Laura Gundorff Boesen og
Kirsten Munk

Grafisk produktion og layout:

Line Kirketerp Koch (www.line-k.dk)

ISBN: 978-87-7546-541-5 (trykt udgave)

ISBN: 978-87-7546-542-2 (online udgave)

Årsrapporten kan bestilles gratis eller downloades på www.udsatte.dk

**RÅDET FOR
SOCIALT
UDSATTE**

Rådet for Socialt Udsatte
Bredgade 25F, 4. sal
1260 København K
www.udsatte.dk
post@udsatte.dk